

Hospodaření města Příbram v roce 2020

rozpočet versus skutečnost

Předkládá: Ing. Martin Buršík, MBA

Platné k 31. březnu 2021

Jako první místostarosta a ekonom města Příbram předkládám zprávu o hospodaření v roce 2020. Následující dokument srovnává plánovaný rozpočet a skutečný stav za rok 2020. Součástí je také komentář pro snadnější porozumění některým detailům.

Výrazný přebytek rozpočtu

Celková bilance městského rozpočtu v roce 2020 skončila v kladných číslech, a to navzdory tomu, že plán počítal s výrazným schodkem. **Rozpočet pro rok 2020 byl schválen se schodkem 135 milionů korun, výsledkem je přebytek ve výši 63 milionů korun.**

Komentář: *Pokud srovnáme plán a reálný stav, činí rozdíl téměř 200 milionů korun. Na tomto výsledku se podepsalo několik věcí. Ze strany státu jsme nakonec čerpali vyšší příjmy než rozpočtované. Současně se nám podařilo podstatně snížit některé provozní výdaje (např. platy a odvody městského úřadu, provozní výdaje Městské policie Příbram apod.). Další úspory jsme realizovali v oblasti kapitálových výdajů (investice) a prostředků na opravy nemovitého majetku. Zavedli jsme takzvaný Dynamický nákupní systém, vlivem něhož jsme dokázali uspořit výrazné finanční prostředky například při výstavbě kanalizace v Lazci. Současně je třeba připustit, že ne všechny plánované investice a opravy byly realizovány, a to z důvodů způsobených pandemií covid-19 nebo delším časem nutným na přípravu.*

Schodek (-), přebytek (+)	2018	2019	R2020	S2020	S20 – R20
	25	85	-135	63	198

Pozn.: v milionech korun; R – rozpočet, S – skutečnost

Rekordní stav hotovosti

K 31. prosinci 2020 město Příbram disponovalo **hotovostí ve výši 411 milionů korun.** Rozpočet pro rok 2020 předpokládal, že na konci roku budeme evidovat hotovost ve výši 214 milionů korun.

Komentář: *Výrazný přebytek hotovosti ve výši 411 milionů korun svědčí o kontinuálně obezřetném způsobu vedení financí jak ze strany současné koalice, tak ze strany našich předchůdců od roku 2014. Dlouhodobě také vytváříme a držíme rezervu, protože nás čekají významné investiční akce (zejména rekonstrukce aquaparku). Současně se domníváme, že město má mít na svém účtu dostatek prostředků, aby realizace jakýchkoliv plánů a záměrů nebyla vždy podmíněna jen čerpáním bankovního úvěru. I při současných nízkých úrocích však peníze na účtech jen „neleží“. Snažíme se minimalizovat vlivy inflace, a to využíváním finančních produktů s nejvýhodnějším úročením. Jedná se však o konzervativní produkty spořicího charakteru.*

Konečný stav hotovosti	2018	2019	R2020	S2020	S20 – R20
	251	341	214	411	197

Pozn.: v milionech korun; R – rozpočet, S – skutečnost

Příjmy města o desítky milionů vyšší

Na straně příjmů se nám podařilo vybrat vyšší částku, než byla v plánovaném rozpočtu. Zatímco bilance pro rok 2020 počítala s příjmy 888 milionů korun, skutečný stav odpovídá 919 milionům korun. **Zaznamenali jsme tedy navýšení příjmů o 31 milionů korun.**

Pokud se podíváme na strukturu příjmů, byla následující: Přijaté transfery od státu a kraje se oproti plánovanému rozpočtu navýšily o 69 milionů korun (zde je zahrnut také jednorázový nenávratný příspěvek české vlády ve výši 41 milionů korun). Daňové příjmy byly 30 milionů za očekáváním plánovaného rozpočtu pro rok 2020. Nedaňové příjmy byly o jeden milion korun vyšší, kapitálové příjmy pak ve srovnání s plánovaným rozpočtem o 9 milionů korun nižší.

Komentář: Rozdíly v plánovaných a skutečných příjmech mají svůj základ v obtížné predikovatelnosti příjmů rozpočtu během období pandemie, která měla a má výrazné dopady na ekonomickou aktivitu firem, občanů i města samotného. Proto jsme zaznamenali relativně velký propad daňových příjmů, který nebyl ve schváleném rozpočtu zohledněn. V součtu je potěšující, že plnění příjmové části rozpočtu dosáhlo 103,5 %.

Příjmy	2018	2019	R2020	S2020	S20 – R20
Daňové příjmy	583	623	613	582	-30
Nedaňové příjmy	81	87	121	122	1
Kapitálové příjmy	6	48	20	11	-9
Transfery / přijaté dotace neinvestiční	112	149	134	187	53
Transfery / přijaté dotace investiční	29	35		17	17
Příjmy celkem	811	942	888	919	31

Pozn.: v milionech korun; R – rozpočet, S – skutečnost

Běžné výdaje města: méně na platy, více na MHD

Při pohledu na výdajovou stránku rozpočtu, připomeňme nejdříve dvě základní čísla: Plánovaný rozpočet počítal s výdaji ve výši 1023 milionů korun, skutečný stav rozpočtu odpovídá výdajům ve výši 856 milionů korun. **Skutečně vynaložené Běžné výdaje byly tedy o 167 milionů korun nižší než rozpočtované.**

Běžné výdaje

Schválený rozpočet očekával běžné výdaje ve výši 412 milionů korun, nakonec bylo vyčerpáno jen 409 milionů korun. Předpoklad v oblasti běžných výdajů tak byl naplněn na 99,3 %.

Při bližším pohledu na běžné výdaje, můžeme považovat za pozitivní zpomalení růstu platů a odvodů. Zatímco v roce 2018 bylo na platy a odvody vydáno 153 milionů korun, v roce 2019 to bylo 159 milionů korun, v loňském roce jsme dosáhli 163 milionů korun. Předpoklad byl přitom 173 milionů korun. Při srovnání plán/realita byly například platy a odvody městského úřadu nižší o 21 milionů korun. Naopak zvýšení výdajů o 31 milionů bylo v dalších kategoriích kompenzováno vyššími než rozpočtovanými příjmy – viz přijaté transfery nad rámec rozpočtu. V kategorii platů a odvodů tedy při srovnání plánovaný/skutečný stav došlo kumulativně k poklesu ve výši 10 milionů korun.

Na dotace, které poskytuje město ostatním subjektům, jsme plánovali 19 milionů korun, reálný stav je o tři miliony korun nižší. V této kategorii se městu daří dlouhodobě držet dotační výdaje

„na uzdě“. V roce 2018 výdaje na dotace činily 20 milionů korun, v roce 2019 21 milionů korun, v loňském roce pak tedy 16 milionů korun.

Srovnání plánovaných a skutečných výdajů v roce 2020 ukazuje, že jsme nevyčerpali dva miliony na energie (voda, elektřina, plyn, teplo, pevná paliva a pohonné hmoty). Počítali jsme se 13 miliony korun, nakonec se vyčerpalo pouze 11 milionů korun. Připomenout však musíme i dvě kategorie běžných výdajů, které překročily plán. Jednalo se o ostatní běžné výdaje (nákup služeb a materiálu, provozní náklady atd.), ale především dotace do městské hromadné dopravy. V posledně zmiňovaném případě byl plánovaný výdaj ve výši 30 milionů korun překročen o šest milionů korun.

Komentář: Nepotvrdilo se očekávání vyššího růstu platů a odvodů, což se nakonec velmi příznivě promítlo v reálné výši běžných výdajů. Propad v oblasti městské hromadné dopravy je třeba přičítat zejména pandemické situaci, kdy lidé méně cestovali, poklesly příjmy z přepravného a bylo třeba zvýšit dotaci pro udržení dopravní obslužnosti (v zájmu snížení nezbytných výdajů ale bylo během roku zavedeno omezení provozu veřejné dopravy). Potřeba zvýšeného úklidu a dezinfekce v souvislosti s onemocněním covid-19 pak vedly k růstu ostatních běžných výdajů.

Běžné výdaje bez oprav	2018	2019	R2020	S2020	S20 – R20
Běžné výdaje					
Platy a odvody	153	159	173	163	-10
Dotace poskytované městem	20	21	19	16	-3
Energie – voda, elektřina, plyn, teplo, pevná paliva a pohonné hmoty	9	11	13	11	-2
MHD – dotace na dopravní obslužnost	23	26	30	36	6
Ostatní (nákup služeb a materiálu, provozní náklady atp.)	136	171	177	182	5
Běžné výdaje celkem	341	388	412	408	-3

Pozn.: v milionech korun; R – rozpočet, S – skutečnost

Provozní příspěvky: Úspora na straně příspěvkových organizací

Příspěvkové organizace sice meziročně čerpaly více prostředků z městského rozpočtu, nakonec to však bylo méně, než kolik předpokládal rozpočet na rok 2020. **Provozní příspěvky městským organizacím reálně dosáhly 246 milionů korun, o pět milionů korun méně, než bylo schváleno.**

Komentář: Růst příspěvků pro městské organizace, který schválilo zastupitelstvo v rozpočtu pro rok 2020, souvisel především se zvýšením platů. Nakonec však nebyly vyčerpány všechny alokované prostředky. A to navzdory tomu, že některým organizacím se celoročně zásadně snížil příjem z prodeje svých služeb.

Provozní příspěvky	2018	2019	R2020	S2020	S20 – R20
Technické služby	85	92	95	93	-2
Centrum sociálních a zdravotních služeb	30	30	39	29	-10
Sportovní zařízení města	26	28	28	38	10

Divadlo Antonína Dvořáka	27	30	33	29	-4
Knihovna Jana Drdy	14	15	15	14	-1
Galerie Františka Drtikola	3	3	3	3	0
Školská zařízení	38	40	38	40	2
Provozní příspěvky celkem	223	238	251	246	-5

Pozn.: v milionech korun; R – rozpočet, S – skutečnost

Investice i opravy levněji, pomáhá DNS

Kapitálové výdaje jsme plánovali ve výši 247 milionů korun, realita byla nakonec 117 milionů korun. Rovněž na opravy nemovitého majetku šlo ve skutečnosti méně prostředků, než bylo rozpočtováno, a to o přibližně 29 milionů korun.

Komentář: Na jednom z loňských jednání zastupitelstva se vedla velká diskuse o kapitálových výdajích, resp. investicích. Nezastíráme, že se nám nedaří realizovat všechny projekty podle našich představ. Komplikuje nám to obtížný způsob přípravy staveb nebo rekonstrukcí, na který si stěžuje i soukromý sektor. Stejně tak se v mnoha případech čeká na vypsání dotací, jež pro městský rozpočet projekty zlevňují. V některých případech také musíme čekat na vypořádání námitek ve výběrových řízeních. Na druhou stranu fakt, že jsme nevyčerpali všechny alokované prostředky, vypovídá také o tom, že projekty dokážeme vysoutěžit za lepších finančních podmínek, než je rozpočtováno. Také jsme spustili takzvaný Dynamický nákupní systém (DNS), díky kterému se zjednodušuje zadávání výběrových řízení a často výrazně snižuje částku na realizaci oproti předpokládané ceně. Příkladem může být výstavba kanalizace v Lazci, kterou jsme vysoutěžili za 69 milionů korun, zatímco předpokládaná hodnota se blížila 90 milionům korun. Dalším příkladem je letos vysoutěžená stavba Domova seniorů za DNS nyní používáme také pro opravy a údržbu – je to jeden z důvodů, proč i v této oblasti nedošlo k vyčerpání celé alokované částky. Nicméně za hlavní faktor lze u oprav i investic považovat zpoždění v rámci příprav jednotlivých projektů v rámci několika měsíců. Většina zpožděných projektů je již v realizaci nebo bude realizována během roku 2021.

	2018	2019	R2020	S2020	S20 – R20
Opravy nemovitého majetku	100	116	114	85	-29
Kapitálové výdaje	121	116	247	117	-130

Pozn.: v milionech korun; R – rozpočet, S – skutečnost